

Způsoby života a obživy Romů – řemesla

Zpracování hlíny

- Umaja v Turecku (z tur. uma hlína) – prodej směsi hlíny a písku na umývání vlasů a nádobí
- Nepálené cihly – do současnosti
- Pálené cihly
- Vymazávání pecí – drobné postavy žen
- Hrnčířství – výjimečně

Závislé na územním pohybu

Brusičství a drobné opravy

- Velké regionální působení, doplňková obživa
- Oprava deštníků, opravy domácích potřeb, drátování
- Společně s územním pohybem prodej, krádeže, žebrota – obvykle děti a ženy

Provozování zábavních podniků

- V Indii tanečníci, loutkoherci
- Cirkus, artistika, divadlo – Romové i Neromové, tzv. světští
- Krocení a předvádění zvíře – v Indii hadi, v Evropě opice, medvědi

Salutări din
Romania.

Ursari.

Koňské handlířství a další obchod (hauzírování)

- Obchod s koňmi – po celé Evropě Lováre, Sinti, španělští i finští Kale, v Bulharsku Grastare (o grast = rom. kůň)
- Často peněžní odměna
- Dočasné vylepšování vzhledu zvířete
- Léčení dobytka
- Další obchod – s prasaty (Slovensko), s ovocem a zeleninou (Balkán)
- Podomní prodej = hauzírování

Věštění a magie

- Magie bílá (byliny, předání energie druhým) a černá (získání energie pro sebe)
- Magie invokativní a evokativní
- Magie pro Romy a Neromy
- Věštba osudu – ženy kočovných Romů, chiromantie, z karet (taroty, mariášové, vykládací)

UDOLF FUCHS pinx.

Die Wahrsagerin. ○ La cartomancienne.

Závislé na usedlém způsobu života

Sběr přírodnin a druhotných surovin

- Lesní plody
- Léčivé byliny a okrasné květiny
- Druhotné suroviny – kůže, hadry, peří, odpadové uhlí, papír

Reproducerea integrală

Figuri Bucurestene

Fotoglot Cartea Românească

Hai la Chisantele.

Nájemné a ostatní služby

- Nádenické práce na poli, pastevectví
- Úklid u sedláků, Židů, bohatých vesničanů
- Příležitostné činnosti – nošení a vožení nákladů, paliva, bourací práce
- Vojáci a námořníci (Thrákie)
- Kati, rasové, krysaři
- Úklidové práce ve městech

Textilní výroba

- Pro neromské obyvatelstvo
- výroba tkanic (na malém stávku
– krosienka, na prstech)
- oděvní součástky

- Pro vlastní potřebu
 - výroba rohoží (rám s osnovou, do ní se vplétají pruhy látek spletené do copánků)
 - šití, pletení, háčkování, tkaní – méně obvyklé

Literatura

- **Augustini ab Hortis, Samuel:** Cigáni v Uhorsku 1775. Zigeuner in Ungarn 1775. Bratislava: Štúdio –dd–, 1995.
- **Černobílý život.** Praha: Gallery, 2000.
- **Davidová Eva:** Romano drom. Cesty Romů. 1945–1990. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci, 1995.
- **Horváthová, Emília:** Cigáni na Slovensku. Historicko – etnografický náčrt. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied. 1964.

- **Horváthová, Jana:** Devleskere čhave – svedectvom starých pohľadníc. Poprad: Region Poprad, 2006.
- **Nečas, Ctibor:** K profesní orientaci moravskoslezských Romů a Sintů. Český lid 89, 2002, č. 4, s. 343-350.
- **Poláková, Jana:** Využití a zpracování hlíny u Romů žijících na území bývalého Československa, Národopisná revue 23, 2013, č. 3, s. 169–176.

- **Poláková Jana (ed.):** Sbírky Muzea romské kultury. Tradiční řemesla, profese a zaměstnání. Přírůstky 1991-2007. Brno: Muzeum romské kultury, 2008.
- Bulletin Muzea romské kultury
- Romano džaniben